

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
49/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. március 22.

A C-117/20. sz. bpost és a C-151/20. sz.
Nordzucker és társai ügyekben hozott ítéletek

Eljárások és büntető jellegű szankciók halmozása a versenyjog terén: a Bíróság pontosítja az uniós jog által a kettős büntethetőséggel szemben biztosított védelmet

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) úgy rendelkezik, hogy „senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték”. A mai napon hozott két ítéletében a Bíróság állást foglal a kettős büntethetőség e tilalma (amelyet *ne bis in idem* elvnek is neveznek) által a versenyjogban biztosított védelem terjedelméről.

A bpost ügy

A bpost vállalkozással szemben egymást követően két nemzeti hatóság szabott ki bírságot. Az első, 2,3 millió euró összegű pénzbírságot 2011 júliusában szabta ki vele szemben a postai szolgáltatásokat szabályozó hatóság, amely megállapította, hogy a bpost által 2010-től alkalmazott engedményrendszer hátrányosan megkülönböztető volt a bpost egyes ügyfeleivel szemben. 2016 márciusában e határozatot a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) jogerőssé vált ítéletében¹ megsemmisítette, azzal az indokkal, hogy a szóban forgó árképzési gyakorlat nem volt hátrányosan megkülönböztető.

Időközben a versenyhatóság 2012 decemberében közel 37,4 millió eurós bírságot szabott ki a bpostra erőfölénnyel való visszaélés miatt, ugyanezen engedményrendszer 2010 januárja és 2011 júliusa közötti alkalmazása okán. A bpost vállalkozás a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) előtt a *ne bis in idem* elve alapján vitatja e második eljárás szabályszerűségét.

A Nordzucker és társai ügy

Az osztrák versenyhatóság fellebbezést nyújtott be az osztrák legfelsőbb bírósághoz azon eljárásban, amely egyrészt annak megállapítására irányult, hogy a Nordzucker, egy német cukorgyártó, megsértette a kartellekre vonatkozó uniós jogot és az osztrák versenyjogot, másrészt pedig a Südzucker, egy másik német cukorgyártó ugyanezen jogsértés miatti megbírságolására irányult. Ezen eljárás többek között egy telefonbeszélgetésen alapul, melynek során e két vállalkozás képviselői az osztrák cukorpiacról tárgyaltak. E megbeszélésre a német versenyhatóság már utalt egy jogerőssé vált határozatában. E határozatban e hatóság megállapította, hogy a két vállalkozás mind az uniós jogot, mind a német versenyjogot megsértette, és 195,5 millió euró összegű pénzbírságot szabott ki a Südzuckerrel szemben.

A nagytanácsban eljáró Bíróság mindkét ügyben emlékeztet arra, hogy a *ne bis in idem* elvének alkalmazása két feltételtől függ: egyrészt attól, hogy egy korábbi határozat véglegessé váljon („bis” feltétel), másrészt pedig attól, hogy a korábbi határozat és a későbbi eljárások vagy határozatok ugyanarra a tényállásra vonatkozzanak („idem” feltétel).

A Bíróság pontosítja, hogy **a versenyjogban – akárcsak az uniós jog minden más területén – az ugyanazon jogsértés fennállásának („idem”) megítéléséhez a terhelt jogerős felmentését**

¹ Ezen ítélet meghozatalára a Bíróság elé terjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem (2015. február 11-i bpost, C-340/13 ítélet) nyomán került sor.

vagy elítélését megalapozó **történeti tényállás**, azaz az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő konkrét körülmények vagy magatartások együttesének azonossága **minősül releváns szempontnak**. A Bíróság ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a törvény korlátozhatja az olyan alapvető jog gyakorlását, mint amelyet a kétszeres büntethetőség tilalma (a *ne bis in idem* elve) biztosít, amennyiben e korlátozás tiszteletben tartja e jogok lényeges tartalmát, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket szolgálja.

A bpost ügy

A Bíróság szerint a Charta által biztosított védelem – a *ne bis in idem* elve alkalmazása korlátozásának e lehetőségére tekintettel – **nem zárja ki, hogy** valamely vállalkozással szemben szankciót alkalmazzanak **a versenyjog megsértése** miatt, ha ugyanazon tényállás alapján vele szemben **már** jogerős határozatot hoztak valamely **ágazati szabályozás** (például a bpost tevékenységét szabályozó postai ágazati szabályozás) **megsértése** miatt. Az eljárások és a szankciók e halmozásának azonban **feltétele** olyan **világos és pontos szabályok** megléte, amelyek lehetővé teszik, hogy előre láthassuk, hogy mely cselekmények és mulasztások vonhatják maguk után e halmozást, valamint lehetővé teszik a **hatáskörrel rendelkező két hatóság közötti koordináció** előrelátását. Ráadásul a két eljárást kellően összehangoltan és kellően rövid időn belül kell lefolytani, és a **kiszabott szankciók összességének meg kell felelnie az elkövetett jogsértések súlyának**. Különben a másodikként eljáró hatóság az eljárás megindításával megsérti a **kettős büntethetőség tilalmát**.

A Nordzucker ügy

A Bíróság szerint a *ne bis in idem* elvével **nem ellentétes** az, hogy valamely vállalkozással szemben valamely tagállam versenyhatósága eljárást indítson, és vele szemben valamely jogsértésért bírságot szabjon ki olyan **magatartás** miatt, amelynek **versenyellenes célja vagy hatása volt e tagállam területén**, miközben e magatartásra egy **másik tagállam** versenyhatósága **már hivatkozott jogerős határozatában**. A Bíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy **ez utóbbi határozat nem alapulhat az első tagállam területére kiterjedő versenyellenes cél vagy hatás megállapításán**. Ezzel szemben, ha ez a helyzet, **az e cél vagy e hatás miatt eljárást indító második versenyhatóság megsérti a kettős büntethetőség tilalmát**.

Az ebben az ügyben feltett utolsó kérdés annak Bíróság általi megválaszolására vonatkozik, hogy alkalmazható-e a *ne bis in idem* elve az engedékenységi program alkalmazásával kapcsolatos olyan eljárásokra, amelyekben nem szabtak ki bírságot. A Bíróság e tekintetben rámutat, hogy a *ne bis in idem* elve alkalmazandó a versenyjog alkalmazására irányuló olyan eljárásra, amelyben az érintett félnek a nemzeti engedékenységi programban való részvétele folytán kötelező megállapítani a versenyjog megsértését.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítéletek és az azokról készült összefoglalások teljes szövege ([C-117/20](#) és [C-151/20](#)) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499